

3213(5177) SAYILI MADEN KANUNU

3213 SAYILI MADEN KANUNU

(5177 SAYILI KANUNLA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER İŞLENMİŞTİR)

Amaç:

Madde 1 - Bu Kanun madenlerin aranması, işletilmesi, üzerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi ile ilgili esas ve usulleri düzenler.

Madenler:

Madde 2 – Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticarî değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü madde bu Kanuna göre madendir.

Madenler aşağıda sıralanan gruplara göre ruhsatlandırılır:

I. Grup madenler

a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiiatta doğal olarak bulunan kum ve çakıl.

b) Tuğla-kiremit kili, Çimento kili, Marn, Puzolanik kayaç (Tras) ile çimento ve seramik sanayilerinde kullanılan ve diğer gruplarda yer almayan kayaçlar.

II. Grup madenler

Mermer, Dekoratif taşlar, Traverten, Kalker, Dolomit, Kalsit, Granit, Siyenit, Andezit, Bazalt ve benzeri taşlar.

III. Grup madenler

Deniz, göl, kaynak suyundan elde edilecek eriyik halde bulunan tuzlar, karbondioksit (CO₂) gazı (jeotermal, doğal gaz ve petrolü alanlar hariç).

IV. Grup madenler

a) Kaolen, Dikit, Nakrit, Halloysit, Endellit, Anaksit, Bentonit, Montmorillonit, Baydilit, Nontronit, Saponit, Hektorit, İllit, Vermikülit, Allofan, İmalogit, Klorit, Sepiyolit, Paligorskit (Atapuljit), Loglinit ve bunların karışımı killer, Refrakter killer, Jips, Anhidrit, Alünit (Şap), Halit, Sodyum, Potasyum, Lityum, Kalsiyum, Magnezyum, Klor, Nitrat, İyot, Flor, Brom ve diğer tuzlar, Bor tuzları (Kolemanit, Uleksit, Borasit, Tinkal, Pandermit veya bünyesinde en az %10 B₂O₃ içeren diğer Bor mineralleri), Stronsiyum tuzları (Selestin, Stronsiyanit), Barit, Vollaistonit, Talk, Steattit, Pirofillit, Diatomit, Olivin, Dunit, Sillimanit, Andaluzit, Dumortiorit, Disten (Kyanit), Fosfat, Apatit, Asbest (Amyant), Manyezit, Huntit, Tabii Soda mineralleri (Trona, Nakolit, Davsonit), Zeolit, Pomza, Pekştayn, Perlit, Obsidyen, Grafit, Kükürt, Flüorit, Kriyolit, Zımpara Taşı, Korundum, Diyasporit, Kuvars, Kuvarsit ve bileşiminde en az %80 SiO₂ ihtiva eden Kuvars kumu, Feldispat (Feldispat ve Feldispatoid grubu mineraller), Mika (Biyotit, Muskovit, Serisit, Lepidolit, Flogopit), Nefelinli Siyenit, Kalsedon (Sileks, Çört).

b) Turba, Linyit, Taşkömürü, Antrasit, Asfaltit, Bitümlü Şist, Bitümlü Şeyl, Radyoaktif Mineraller (Uranyum, Toryum, Radyum).

c) Altın, Gümüş, Platin, Bakır, Kurşun, Çinko, Demir, Pirit, Manganez, Krom, Civa, Antimuan, Kalay, Vanadyum, Arsenik, Molibden, Tungsten (Volframit, Şelit), Kobalt, Nikel, Kadmiyum, Bizmut, Titan (İlmenit, Rutil), Alüminyum (Boksit, Gipsit, Böhmite), Nadir toprak elementleri (Seryum Grubu, Yitriyum Grubu) ve Nadir toprak mineralleri (Bastnazit, Monazit, Ksenotim, Serit, Oyksenit, Samarskit, Fergusonit), Sezyum, Rubidyum, Berilyum, İndiyum, Galyum, Talyum, Zirkonyum, Hafniyum, Germanyum, Niobyum, Tantalum, Selenyum, Telluryum, Renyum.

V. Grup madenler

Elmas, Safir, Yakut, Beril, Zümrüt, Morganit, Akuvamarin, Heliodor, Aleksandirit, Agat, Oniks, Sardoniks, Jasp, Karnolin, Heliotrop, Kantaşı, Krizopras, Opal (İrize Opal, Kırmızı Opal, Siyah Opal, Ağaç Opal), Kuvars kristalleri (Ametist, Sitrin, Neceftaşı (Dağ kristali), Dumanlı Kuvars, Kedigözü, Avanturin, Venüstaşı, Gül Kuvars), Turmalin (Rubellit, Vardelit, İndigolit), Topaz, Aytaşı, Turkuaz (Firuze), Spodümen, Kehribar, Lazurit (Lapislazuli), Oltutaşı, Diopsit, Amozonit, Lületaş, Labrodorit, Epidot (Zeosit, Tazonit), Spinel, Jadeit, Yeşim veya Jad, Rodonit, Rodokrozit, Granat Minarelleri (Spesartin, Grosüller Hessanit, Dermontoit, Uvarovit, Pirop, Almandin), Diaspor Kristalleri, Kemererit.

Bu gruplarda yer alan madenlerin özellikleri ile bu maddede yer almayan bir madenin grubunun tespitine ait esas ve usuller Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanuna göre verilen ruhsatlar başka amaçla kullanılmaz.

Tanımlar:

Madde 3 - Kanunda geçen deyimler aşağıda açıklanmıştır:

Bakanlık : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı.

Genel Müdürlük: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü.

Takaddüm Hakkı: Maden hakkı için ilk müracaat edene tanınan öncelik.

Ruhsat Hukuku : Ruhsat sahiplerinin ruhsattan doğan hak ve yükümlülükleri.

Buluculuk : Herhangi bir ruhsat döneminde yönetmeliğinde belirtildiği şekilde bir maden zuhurunun ortaya çıkartılması.

Arama Ruhsatı : Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme Ruhsatı : İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme İzni : Bir madenin işletmeye alınabilmesi için izin.

Sertifika : V. Grup madenlerin aranması ve işletilmesi için yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlıkça verilen belge.

Beyan : İlgililerin resmi kuruluşlara herhangi bir durumu belirlemek veya açıklamak maksadı ile vermiş oldukları yazılı belge.

Maden Sicili : Tüm madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yer.

Pasa : Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan, ancak işletme gereği istihsal edilen cevher.

Prospeksiyon : Madencilik arama faaliyetlerine mesnet teşkil edecek ön bilgilerin toplanması işi.

Görünür Rezerv : Boyutları, tenörü belirlenmiş üretilebilir kesin cevher miktarı.

Ekonomik Cevher : Günün teknik ve ekonomik şartlarında kârlı olarak değerlendirilebilecek cevher.

Kamulaştırma : İşletme ruhsat süresi boyunca ruhsat alanında kalan özel mülkiyet arazilerine madencilik faaliyeti için alınan kamulaştırma kararı.

Nezaret : İşletmelerin tekniğine ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülmesinin kontrolü.

Nezaretçi : İşletmelerin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yapan sorumlu ve yetkili maden mühendisi.

Taksir : Ruhsat alanlarının bu Kanun gereğince küçültülmesi.

Münfesih : Hakların hiçbir bildirimle gerek kalmaksızın otomatik olarak fesholması.

Faaliyet Raporu : Madencilik faaliyetlerinin yönetmeliğinde belirtildiği üzere fennî nezaretçi tarafından hazırlanan takdim metni.

Teknik Belge : Maden arama ve işletme faaliyetleri ile Kanunda belirtilen diğer işler için ilgili mühendis ve diğer teknik elemanlar tarafından hazırlanan imalat haritası, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik etüt, harita, kesitler, raporlar ve bunun gibi teknik içerikli belge.

Satış Bilgi Formu : Şekli yönetmelikte gösterildiği gibi hazırlanan, yıllık üretim miktarı, satış tutarı, toplam gelir ve tahakkuk eden Devlet hakkı gibi malî durumu gösteren belge.

Faaliyet Bilgi Formu : Yıllık işletme faaliyetine ilişkin üretim, satış, stok ve bunun gibi bilgileri içeren, şekli ve muhtevası yönetmelikle gösterilecek olan belge.

Arama Faaliyet Raporu : Ruhsat sahalarında yürütülen arama faaliyetleri ile ilgili Genel Müdürlüğe verilmesi gereken belge.

İmalât Haritası : İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları ve yapılış şeklini gösterir ölçekli beyan niteliğinde harita.

Proje : Yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesi amacına dönük belirli girdileri seçilmiş bir teknoloji kullanarak mevcut ve potansiyel talebi karşılamak üzere mal ve cevher üretmek için çalışmalarını düzenleyen beyan niteliğinde rapor.

Kantar Fişi : Cevher nakillerinde cevherin ağırlığını gösterir tartı makbuzu.

Sevk Fişi : 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 240 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan taşıma irsaliyelerindeki bilgileri ihtiva eden beyan niteliğinde belge.

İhtisaslaşmış Devlet Kuruluşu : Maden İşleri Genel Müdürlüğü, MTA Genel Müdürlüğü, TKİ Kurumu Genel Müdürlüğü, TTK Genel Müdürlüğü, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, EİE İdaresi Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret, Tarım ve Köyişleri, Çevre ve Orman bakanlıklarına bağlı kuruluşlar, Karayolları ve Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel müdürlükleri gibi madencilik faaliyetleri ile ilgili konularda ihtisas sahibi Devlet kuruluşları.

Maden Hakları : Madenlerin aranması, bulunması ve işletilebilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan maddî imkânlar.

Teminat : Madencilik faaliyetlerinde kanun hükümlerine ve tekniğe uygun çalışmayı temin amacı ile alınan nakit para, süre yönünden sınırsız banka ve özel finans kurumu teminat mektubu, Devlet bono ve tahvili olarak alınan geçici ödeme.

Devlet Hakkı : Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım.

Kritik Cevher Stokları : Ekonominin buhranlı dönemleri geçiştirebilmesi için gerekli ekonomik büyüklükteki cevher stokları.

Mücbir Sebep : Sel, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan ve benzeri haller.

Beklenmeyen Haller : Tenör, jeoloji, pazarlama, ulaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınmaması durumları. Kanunda geçen deyimler aşağıda

açıklanmıştır:

Devletin hüküm ve tasarrufu:

Madde 4 - Madenler Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, içinde buldukları arzın mülkiyetine tabi değildir.

Hakların bölünmezliği, devir ve intikali:

Madde 5 - Madenler üzerinde tesis olunan ilk müracaat (takaddüm), arama ruhsatnamesi, buluculuk ve işletme ruhsatı haklarının hiç birisi hisselerle bölünemez. Her biri bir bütün halinde muameleye tabi tutulur.

Maden ruhsatları ve buluculuk hakkı, devredilebilir.

Durum maden siciline şerh edilir. Devir muamelesi maden siciline şerh edilmesi ile tamam olur.

Maden hak ve vecibeleri miras yolu ile intikal eder. Bu hak ve vecibeler, bütün mirasçıların vekaletini havi bir vekaletname ile 6 ncı maddede belirtilen niteliklere sahip mirasçılardan birine veya üçüncü bir şahsa devredilir. Mirasçıların ittifak edememeleri halinde mirasçılardan birinin müracaatı ile mahkeme mirasçılardan bu hakkın en ehil olana tahsisine veya bu da mümkün olmazsa ruhsatın satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit muhakeme usulü ile halleder. Eğer dava söz konusu değil ise 6 ay içerisinde intikal işlemleri tamamlanmayan ruhsatlar fesh edilir. Devir ve intikal işlemlerinin ne şekilde yapılacağı yönetmelikte belirtilir.

Madenler üzerindeki hakların devir ve intikali bu Kanun ve yönetmelikte gösterilen hükümlerin tatbikini geciktirmez.

Maden hakkı:

Madde 6 - Maden hakları, medeni hakları kullanmaya ehil T. C. vatandaşlarına, madencilik yapabileceği statüsünde yazılı Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişiliği haiz şirketlere, bu hususta yetkisi bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine verilir.

Maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.

Devlet memurları, diğer kamu görevlileri, Genel Müdürlüğün merkez ve taşra teşkilatında çalışan yevmiyeli ve mukaveleli personel, arama ve işletme ruhsatı alamaz.

Maden arama veya işletme hakkını haiz iken memur olanlar memuriyete geçişlerinden itibaren 6 ay zarfında bu haklarını devretmeye mecburdurlar.

3 üncü fıkradaki yasaklamaya tabi olup miras yoluyla kendisine maden ruhsatı intikal eden mirasçı, durumundaki mani hal ortadan kalkmadığı takdirde 5 inci maddenin 4 üncü fıkrası hükmü uygulanır.

Madencilik faaliyetlerinde izinler

Madde 7- Orman, muhafaza ormanı, ağaçlandırma alanları, kara avcılığı alanları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım, mera, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, askerî yasak bölgeler ve imar alanları ile mücavir alanlarda madencilik faaliyetlerinin çevresel etki değerlendirmesi, gayri sihhî müesseseler ile ilgili hususlar dahil hangi esaslara göre yürütüleceği ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

İlgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde; ruhsat alanlarında bu yönetmelik esaslarına uygun çalışılmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur.

Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca çevresel etki değerlendirmesi sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddî yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

İmar alanları içinde kalan madencilik faaliyetleri, ilgili yerel merciden izin alınarak yapılır. Ruhsat alındıktan sonra imar alanları içine alınan maden sahalarına bu hüküm uygulanmaz.

Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlere ve bu tür tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetleri Bakanlığın, binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziye 20 metre mesafe dahilinde ise mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu mesafeler, ihtiyaç halinde madencilik faaliyetlerinin boyutu, emniyet tedbirleri ve arazinin yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça artırılabilir. Mesafeler yatay olarak hesaplanır.

Maden arama faaliyetleri, bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir. İşletme faaliyetleri ise, bu Kanuna göre Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe göre yürütülür.

Maden işletme faaliyeti ile Devlet ve il yolları, havaalanı, liman ve baraj gibi kamu yatırımlarının birbirlerini engellemesi, kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarından dolayı maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, kamu ve özel yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, Başbakanlık Müsteşarı başkanlığında oluşturulacak bir kurul tarafından verilir.

Kurulun teşkili, çalışma usulü, karar alma şekli ve diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kamu yatırımları nedeniyle kurul kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden işletmecisinin yatırım giderleri lehine karar verilen

tarafça tazmin edilir.

Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağılı tesisler için verilmiş izinler, ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir.

Bu madde hükümlerine aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde, ruhsat teminatı irad kaydedilerek bu alandaki faaliyet durdurulur. Beş yıl içinde üç kez bu maddenin ihlâli halinde teminatın tamamı irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

Maden hakkının verilmeyeceği durumlar:

Madde 8 – (5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)

Maden teşvik tedbirleri:

Madde 9- Madencilik faaliyetleri Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen teşviklerden yararlandırılır.

Ürettiği madeni yurt içinde ve kendi tesisinde işleyip ek katma değer sağlayanlardan, bu tesislerde üretimde değerlendirilen maden miktarı için Devlet hakkının % 50'si alınmaz.

I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi yukarıda belirtilen teşviklerden yararlandırılmaz.

Beyan usulü:

Madde 10 - Madencilik faaliyetlerinin bu Kanun hükümlerine göre devamı süresince teknik ve mali konularda yapılan yazılı beyanlar ile yetkili kişilerce tanzim edilen raporlar doğru kabul edilir.

Teknik elemanlar sadece ihtisas sahibi oldukları konularda beyanda bulunabilirler ve beyanları ile sorumludurlar. Ruhsat sahipleri ise teknik konular dışındaki tüm beyanlardan sorumludurlar.

Beyanlardaki hata ve noksanlıklar, idarenin tespiti ve sorumluların uyarılmasından itibaren iki ay içerisinde düzeltilir. Bu sürede gerekli düzeltmenin yapılmaması halinde teminat irad kaydedilir.

Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik elemanlar uyarılarak Maden Kanunu gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti, teknik elemanın bağılı bulunduğu meslek teşekkülüne bildirilir.

Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisap eden ruhsat sahiplerinin teminatları irad kaydedilerek iki katına çıkarılır. Bu fıkranın ikinci kez ihlâli halinde bir önceki ceza katlanarak uygulanır. Beş yıl içinde madde hükümlerinin üç kez ihlâl edilmesi halinde teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

Gerçek dışı ve yanıltıcı beyanlar yönetmelikte tarif edilir. Tarif edilen bu fiiller dışındaki hallerde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddede belirtilen şekilde iktisap edilen haklar geri alınır.

Faaliyetlerin denetimi:

Madde 11 - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, maden hakları ile ilgili bütün faaliyetlerin yürütülmesini ve vecibelerin yerine getirilmesini kontrol ve denetimini yapmak ve yönlendirmek için teknik ve mali konuları yerinde incelemek amacıyla ihtisaslaşmış diğer Devlet kuruluşlarından da yararlanarak inceleme raporu hazırlar.

Birinci fıkraya göre yapılan inceleme sonunda gerçek dışı ve/veya yanıltıcı beyanda buldukları tespit edilenler hakkında 10 uncu madde hükümleri uygulanır.

İnceleme yapacakların nitelikleri, incelemenin nasıl yapılacağı ve raporların tanzimi ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.

Üretim ve sevkiyat

Madde 12.- Üretilen madenin sevk fişi ile sevkiyatı zorunludur.

Konveyör ve boru hattı ile sevkiyat, ocak ve tesis mesafesi, nakil güzergahının durumu, cevherin tüvanan, konsantre, yarı mamul ve mamul olarak taşınması göz önüne alınarak sevk fişi kullanımı ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin entegre tesislerinde ve zenginleştirme tesisleri ile bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevk fişi kullanımı ve denetimi ile ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

Ruhsat sahibi tarafından sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülkî idare amirliklerince tespit edilmesi halinde, söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idarî para cezası verilir.

Denetim ve inceleme sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı bildirmedeği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının on katı tutarında idarî para cezası verilir.

Ruhsat veya işletme izni olmadan üretim faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde, üretilen madene mülkî idare

amirliklerince el konulur. Bu kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idarî para cezası uygulanır. Bu şekilde maden çıkartılması ve/veya sevk edilmesi Devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılır. Bu fiili işleyenler adlî takibat yapılmak üzere ilgili makamlara bildirilir. El konulan madenler, mülkî idare amirliklerince satılarak bedeli özel idareye aktarılır.

Ticarî amaç taşımayan ve köylülerin kendi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere köy muhtarının yazılı izni ile üretilip sevk edilen yapı hammaddeleri için bu madde hükmü uygulanmaz. Harç ve Devlet hakkı alınmaz.

Harç, teminat, cezalar ve diğer yaptırımlar

Madde 13.- Ruhsatların verilmesi için harç ve teminatın yatırılması zorunludur. Ruhsat teminatı, ruhsat aşamasına ve ruhsat süresine bağlı olarak hektar başına yıllık ruhsat harcının % 0,3'üdür. Bu oranı %50'si oranında artırmaya veya eksiltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Teminat, ruhsat aşamasına ve ruhsat süresine bağlı olarak her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen yıllık ruhsat harcından az olamaz.

İrad kaydedilerek tamamlanması istenilen teminatların ruhsat sahibi tarafından üç ay içinde yatırılması gerekir. Bu süre içinde yatırılmamış ise ikinci bir üç aylık süre verilir. Verilen bu sürede de teminatı yatırılmaz ise faaliyetler durdurulur. Teminat, takip eden altı ay içinde de tamamlanmaz ise ruhsat iptal edilir.

Bu Kanuna göre irad kaydedilen ve tamamlanması gereken teminatlar güncel teminat üzerinden alınır.

Süresi içerisinde yatırılmayan teminatlar her defasında ikiye katlanır.

Teminatlar, saymanlık emanet hesabına aktarılmak üzere Bakanlığın belirlediği bankada açılacak teminat hesabına yatırılır. Bu Kanuna göre irad kaydedilen teminatlar genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

I. Grup (a) bendi madenlerin teminatları ile irad kaydedilen teminatları il özel idaresi hesabına yatırılır.

Bakanlıkça verilen idarî para cezaları ve tahakkuk eden Devlet hakları ile ruhsat harçları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili Defterdarlığa bildirilir.

Devlet hakkı ve özel idare payı

Madde 14.- Üretilen madenlerden alınacak Devlet hakkı, I. Grup ve V. Grup madenler ile mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddelerinde ocak başı satış tutarının %4'ü, diğer grup madenlerde %2'sidir. Ruhsat sahibi tarafından beyan edilen ocak başı satış fiyatı Bakanlık tarafından denetlenir ve eksik beyanlar tamamlattırılır. Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak madencilik faaliyetlerinden Devlet hakkı %30 fazlasıyla alınır.

Bu yerlerin Devlet ormanlarına rastlaması ve Çevre ve Orman Bakanlığınca verilen izin beş hektarı geçmemesi halinde, fazla alınan Devlet hakkı, Orman Genel Müdürlüğünün ilgili hesabına yatırılır. Ağaçlandırma bedeli dışında başkaca bir bedel alınmaz. Sahanın rehabilite edilerek teslim edilmesinden sonra, talep edilmesi halinde teslim edilen saha kadar aynı şartlarda izin verilir.

Bir ruhsat sahasında defaten verilen izin beş hektarı geçmesi halinde, aşan kısım için orman mevzuatı hükümlerine göre fon bedelleri hariç diğer bedeller alınır. Bu alanlardaki madencilik faaliyetlerinden birinci fıkrada öngörülen % 30 fazla Devlet hakkı alınmaz.

Ruhsatın temdit edilmesi durumunda, aynı ruhsat sahası içerisinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilen sahanın beş hektarı geçmemesi halinde Devlet hakkı ve ağaçlandırma bedeli, beş hektarı geçmesi halinde beş hektardan fazla olan alan için fon bedelleri hariç orman mevzuatı hükümlerine göre bedel alınır.

Ürettiği madeni kendi tesisinde kullanması nedeniyle ocak başı satış fiyatının oluşmadığı durumlarda, ruhsat sahibinin beyanı esas alınır. Ancak bu miktar emsallerinden az olamaz.

Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının % 50'si özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, % 30'u Hazine hesabına, % 20'si de genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

Devlet hakkı oranlarında, madenin cinsi, üretildiği bölge ve benzeri kriterler gözetilerek Bakanlar Kurulunca en fazla % 25 oranında indirim yapılabilir.

Devlet hakkı ve özel idare payı, her yıl haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için Bakanlıkça ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına izin verilir. Üretim yapılacak yerlerde ruhsatlı alanlar var ise kamu kurumunun ihtiyacı olan üretim madencilik faaliyetlerine engel olmayacak ve kaynak kaybına yol açmayacak şekilde yapılır. Bu izinler çerçevesinde yapılacak üretimden Devlet hakkı alınmaz ve izinler proje süresini aşamaz.

Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkına, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

Buluculuk hakkı

Madde 15.- Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince hazırlanan teknik raporlar ile görünür rezerv olarak bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.

Buluculuğa konu madenin bulucusu dışında bir başkası tarafından işletilmesi halinde, bu alandan üretilen maden için tahakkuk eden buluculuk hakkı her yıl haziran ayı sonuna kadar bu alanda üretim yapan kişiler tarafından hak sahibine ödenir.

Buluculuk hakkı, yıllık ocak başı satış tutarının % 1' i dir.

İlk müracaat ve ruhsatlandırma

Madde 16.- II. Grup, III. Grup ve IV. Grup madenler arama ruhsatı, V.Grup madenler arama sertifikası ile aranır. I. Grup madenler için doğrudan işletme ruhsatı verilir. Müracaatların talep harcı ile yapılması zorunludur. Müracaatlarda öncelik hakkı esastır.

I. Grup (a) bendi madenler için alanlar il özel idarelerince ihale edilerek işletme ruhsatı verilir. İhale edilecek alanlar Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak belirlenir. Bu madenlerin ihale bedeli il özel idarelerinin hesabına yatırılır. Özel mülkiyete tâbi alanlar ihale edilemez. Mülkiyet sahibinin kendi mülkiyeti üzerinde ruhsat talep etmesi halinde bir bedel alınmaz. I. Grup (a) bendi maden ruhsatlarının alanları 10 hektarı geçemez.

Denizlerdeki kum ve çakıl, SiO₂ oranına bakılmaksızın I. Grup (a) bendi maden sayılır.

I. Grup (a) bendi madenlerin ihale edilmesi, ruhsatlandırılması, işletilmesi, işletmelerin denetlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

Genel Müdürlüğe, I. Grup (b) bendi madenler için 50 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı, II. Grup madenler için 100, III. Grup madenler için 500, IV. Grup madenler için 2000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı, V. Grup madenler için 1000 hektarı geçmeyecek şekilde arama sertifikası müracaatı yapılır.

Ruhsatlar hak sahiplerinin talep harcı ile müracaatta bulunmaları halinde birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan alan, bu maddede belirtilen alan sınırlamasını geçemez. Ancak işletme ruhsatı safhasında görünür maden rezervinin mücavir ruhsat alanlarında bir bütünlük teşkil etmesi halinde bu alan kısıtlaması aranmaz. Birleştirme işleminde teminat güncel hale getirilir. Ruhsat küçültme işlemlerinde harç ve teminat alınmaz.

Müracaatlar, 1/25.000 ölçekli topografik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için I. Grup (a) bendi madenler için il özel idarelerine, diğer grup madenler için Genel Müdürlüğe doğrudan veya elektronik posta yolu ile yapılır. Talep edilen alanın müsait olan kısmı müracaat tarihinde müracaat edene bildirilir ve onbeş gün içinde harç ve teminatın yatırılması halinde ruhsat verilir. Yatırılmadığı takdirde bu alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

Müracaatların değerlendirilmesi sonucunda hak sağlanan alanların ayrı alanlar şeklinde oluşması durumunda, bu alanlardan her birine müracaat sahibinin talebi halinde ayrı ayrı da ruhsat verilir. Ruhsatı alınmayan alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

Ruhsatlar, sicile kaydedildiği tarihte yürürlüğe girer.

Bir grup için verilen ruhsat, diğer gruptaki madenler için hak sağlamaz. Ancak ruhsata konu madenin üretilmesi için, işletme faaliyetinin zarurî neticesi olarak çıkarılan diğer grup madenler Genel Müdürlükten izin almak sureti ile değerlendirilebilir. İşletme projesinde belirtilen termin plânına göre belirtilen süre içinde ruhsata konu madenin ekonomik olarak işletilmemesi halinde, üretilmiş olan diğer grup madenlerin satış bedelinin iki katı tutarında idarî para cezası alınarak bu madenlerin üretimi için verilmiş izin iptal edilir.

Aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez. Kazanılmış haklar korunmak kaydı ile ayrı grup ruhsatların birbiri üzerine verilebilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Arama faaliyeti

Madde 17. - Arama ruhsatı ve sertifika süresi üç yıldır. Bu süre, IV. Grup madenler için arama faaliyet raporları ile müracaat edilmesi halinde iki yıl uzatılabilir.

Ruhsat sahibi ikinci yılın sonuna kadar arama faaliyet raporu vermek zorundadır. Uzatma talebinde bulunulan IV. Grup ruhsatlar için taleple birlikte üçüncü yılın sonunda ikinci arama faaliyet raporu verilmesi gereklidir. Arama faaliyet raporlarının süresinde verilmemesi halinde teminat irad kaydedilir.

Arama faaliyet raporları, yapılan çalışmaların niteliği dikkate alınarak jeoloji, maden, jeofizik mühendisi veya mühendislerince hazırlanır.

Arama ruhsat süresi sonunda işletme ruhsatı talebinde bulunulmayan arama ruhsatları iptal edilerek teminatı ruhsat sahibine iade edilir.

Arama döneminde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere arama faaliyet

raporu ile birlikte müracaat eden ruhsat sahibine, Genel Müdürlükçe görünür rezervin %10'una kadar maden üretim ve satış izni verilebilir. Bu fıkraya aykırı üretim ve satış yapanlar hakkında 10 uncu maddeye göre işlem yapılır.

Arama döneminde üretim yapılması durumunda satış bilgi formunun 29 uncu maddede belirtilen sürede verilmesi zorunludur.

Aramanın sınırları:

Madde 18 - Arama ruhsat sahibi, arama faaliyetinin teknik gereklerini yerine getirebilmek için çevresindeki ruhsat sahalarında, saha veya işletmeye zarar vermeyecek şekilde prospeksiyon yapabilir. *(İkinci cümlesi 5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)*

Ön işletme ruhsatı:

Madde 19 - *(5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)*

Ön işletme faaliyeti:

Madde 20 - *(5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)*

Arama ve ön işletme dönemlerinde cevher istihracı:

Madde 21 - *(5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)*

Sahaların yeni aramalara açılması:

Madde 22 - *(5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)*

Ön işletme ruhsatının feshi:

Madde 23 - *(5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)*

İşletme ruhsatı ve madenin işletilmesi

Madde 24. - Arama ruhsat süresi sonuna kadar, tespit edilen madenin rezerv bilgilerini de içeren arama faaliyet raporu, en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan faaliyet sonrası işletme alanının çevre ile uyumlu hale getirilmesini de içeren, işletme projesi ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme ruhsatı hakkı doğar.

Projelerdeki eksiklikler, yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayanların teminatları iki katına çıkarılır ve süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve teminatları irad kaydedilir.

I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsat süresi en az beş yıldır. Diğer grup madenlerin işletme ruhsat süresi, on yıldan az olmamak üzere projesine göre belirlenir. Sürenin bitiminden önce yeni bir projeye uzatma talebinde bulunulması halinde ruhsat süresi uzatılabilir. Toplam ruhsat süresi altmış yılı geçemez. Altmış yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Arama ruhsatlı sahalara, arama süresince belirlenen görünür, muhtemel ve mümkün rezerv alanı üzerinden işletme ruhsatı, görünür rezerv alanına da işletme izni verilir. Arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilir. Mümkün rezerv alanlarının IV. Grup ruhsat sahalarında beş yıl, diğer grup ruhsat sahalarında üç yıl içinde görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmesi zorunludur. Görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmeyen alanlar da taksir edilir.

III. Grup madenlerde, projede üretilmesi öngörülen madenler için gerekli su miktarı ve gaz debisi esas alınır. Bu grup madenler, rezervuar, beslenme alanı ve havzanın tabii dengesini bozmayacak, kapasitesini aşmayacak ve işletme tesislerini kapsayacak şekilde ruhsatlandırılır.

V. Grup madenlerin üretimi işletme sertifikası ile yapılır. Arama sertifikası süresi sonuna kadar yapılan çalışmaları içeren arama faaliyet raporu ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme sertifikası hakkı doğar.

İşletme sertifikası süresi beş yıl olup bu süre uzatılabilir.

V. Grup madenlerin üretimi arazi yüzeyinden toplanarak yapılır. Bu madenlerin işletilmesi için yarma, galeri gibi faaliyette bulunulmasının gerekmesi durumunda, en az bir maden mühendisi tarafından işletme projesi hazırlanarak Genel Müdürlükten izin alınması zorunludur.

Görünür rezervi belirlenen alanlar üzerine, maden işletmeciliğine engel olacak şekilde başka grup işletme ruhsatı verilemez. Ancak farklı gruptaki ruhsat taleplerinin aynı kişiye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri halinde bu şart aranmaz.

Aynı alanda ayrı veya aynı gruplara ait ruhsat faaliyetlerinin çakışmasından dolayı, ruhsat sahipleri arasında uyumsuzluk çıkması veya kendi aralarında mutabakat sağlayamamaları halinde, Bakanlık, projeler üzerinde ve/veya yerinde inceleme yapar. İnceleme sonucunda bu alanda, ayrı ayrı çalışma imkânının tespiti halinde, çalışma esasları Bakanlıkça belirlenir. Bu mümkün

değilse öncelik hakkı esas alınarak faaliyete izin verilir.

Kanunun 7 nci maddesine göre alınması gerekli izinler için ruhsat tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat edilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irad kaydedilir. İzinlerin alınmasından itibaren işletme izni verilir. Bu iznin verildiği tarihten itibaren bir yıllık süre içinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır. Bu sürede işletmeye alınmayan ruhsat sahalarında, çalışılmayan her yıl için, projede belirtilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır. Ancak kamu kurumlarınca işletilen bor tuzu ve Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ruhsatları için bu hüküm uygulanmaz.

Beş yıllık sürede mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında üç yıldan fazla üretim yapılmayan ruhsatlar, teminatları irad kaydedilerek iptal edilir.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ve 2840 sayılı Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yazılı süreler uygulanmaz.

İşletme ruhsat süresi:

Madde 25 - (5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)

İşletme izni:

Madde 26 - (5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)

İşletme izninin devir edilemeyeceği:

Madde 27 - İşletme izni devredilemez. İşletme ruhsatı bir bütün olarak ve yönetmelikte belirtilecek esaslar çerçevesinde devredilebilir.

Madenlerin işletmeye alınması:

Madde 28 - (5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldı.)

İşletme faaliyeti:

Madde 29. - İşletme faaliyeti, projesine ve Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür.

İşletme projeleri ve değişiklikleri uygulamaya konulmadan önce Genel Müdürlük onayının alınması zorunludur. Aksi takdirde faaliyet durdurulur.

İşletme açısından tehlikeli durumların tespiti halinde, bu halleri gidermek için ruhsat sahibine altı aya kadar süre verilir, mücbir sebepler dışında bu süre uzatılmaz. Bu süre sonunda projeye uygun faaliyette bulunulmaması veya tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması halinde teminat irad kaydedilerek işletme faaliyeti durdurulur.

Ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili teknik belgeleri, satış bilgi formunu, faaliyet bilgi formunu ve işletme sahasında arama yapmış ise arama ile ilgili bilgileri Genel Müdürlüğe vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde teminat irad kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar faaliyet durdurulur.

I. Grup (a) bendi madenler için ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili satış bilgi formunu, faaliyet bilgi formunu il özel idaresine vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde teminat il özel idaresi hesabına irad kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar faaliyet durdurulur.

İhale:

Madde 30.- Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlar ihale yolu ile aramalara açılır. İhale ilânı Resmi Gazetede yayımlanır.

İlan süresi içinde müracaat olmaması halinde alan başka bir işleme gerek kalmadan aramalara açık hale gelir.

Ruhsat alanları arasında olup en uzak iki noktası arasında 50 metreden az mesafe olan alanlara ruhsat verilmez. Bu alanlar bitişik ruhsat sahipleri arasında ihale edilir.

Mülga 6309 sayılı Maden Kanunu hükümleri uyarınca verilmiş olan ve bu Kanuna göre ruhsat hukuku devam eden çakışmalı işletme ruhsat sahalarında yeni bir maden bulunması halinde, çakışmalı alandaki maden hakkı bu ruhsat sahipleri arasında ihale edilerek ruhsatlandırılır.

Sahalarının ihalesinden elde edilen gelirler genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

Teknik nezaret

Madde 31.- Maden üretimi, bir maden mühendisi nezaretinde yapılır. Maden mühendisinin daimî olarak istihdam edileceği işletme büyüklüğü ile istihdam usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İşletmede istihdam edilen maden mühendisi 4857 sayılı İş Kanununun 82 nci maddesinde belirtilen iş güvenliği ile görevli

mühendis veya teknik elemanların üstlendiği görev ve sorumluluğu da yerine getirir.

Maden mühendisi istihdamı veya nezareti gerçekleşmeden üretim yapılması halinde ruhsat teminatı irad kaydedilerek faaliyet durdurulur. Maden mühendisi istihdamı/nezareti sağlanması ve teminatın yenilenmesi ile faaliyete izin verilir.

Ruhsatın hükümden düşmesi ve alınacak tedbirler

Madde 32.- Ruhsat sahibi sahasında gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir imalât haritası ve maden jeoloji haritasını Genel Müdürlüğe vermek suretiyle terk talebinde bulunabilir.

Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş ruhsatın sahibi de gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir teknik belgeleri Genel Müdürlüğe vermek zorundadır.

Ruhsat sahibi yukarıda belirtilen tedbirleri en geç altı ay içerisinde almak ve işletme faaliyetinde bulunulan alanı işletme projesi doğrultusunda çevreye uyumlu hale getirmek zorundadır.

Mücbir sebepler dışında bu süre içerisinde yukarıdaki tedbirleri almayan ruhsat sahibine üç aylık ek bir süre verilir. Verilen bu sürede de gerekli tedbirler alınmamış ise bu tedbirler valilik tarafından yerine getirilir. Valilik tarafından yapılan masraflar ruhsat teminatından karşılanır. Teminatın yeterli olmaması durumunda yapılan masraflar 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir.

Tesislerin intikali:

Madde 33 - Arama ve işletme ruhsatının fesih olunması, yürürlük sürelerinin bitmesi veya terk sebebiyle sona ermesi hallerinde ruhsat sahibine tazminat verilmeksizin kuyular, galeriler ve bunların muhafazası için yapılmış olan iksa tesisleri Devlete intikal eder.

1 inci fıkra şümulü dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzeme ruhsat sahibine aittir.

Madencilik fonu:

Madde 34 -(Mülga:21/2/2001-4629/1 md.)

İnceleme ve denetim giderleri

Madde 35.- Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimi için yapılacak masraflar, 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi gereğince genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilen tutarlardan karşılanır.

Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimleri için görevlendirilen personele 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin iki katı tutarında gündelik ödenir.

Bu maddeye göre yapılacak ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi alınmaz ve kesinti yapılmaz.

Pasa, bakiye yığını ve cürufların muhafazası:

Madde 36.- Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirmesi mümkün olmayan pasa, zenginleştirme bakiye yığını ve cüruflar, çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu bakiye ve pasa yığınlarının miktarları, fizikî özellikleri, usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plân ve haritalarda gösterilir.

İşletme ruhsatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan üretilmiş madenlerin, pasa, bakiye yığınları ve cürufların, ruhsat sahibince nakledilmesi için bu Kanunda zikredilen mücbir sebepler dışında altı aylık süre verilir. Bu süre içerisinde nakledilmeyen ve ekonomik değeri olan madenler valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir özel idareye aktarılır. Ekonomik değeri olmayan maddeler için 32 nci madde hükümleri uygulanır.

Birinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatları irad kaydedilir.

Mücbir sebeplerle geçici tatil

Madde 37. - Mücbir sebep veya beklenmeyen haller dolayısıyla işletme ruhsat sahaslarında faaliyetin geçici olarak tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Genel Müdürlükçe karar verilebilir. Ruhsat sahibince müracaat tarihi, geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilir.

Geçici tatil gerektiren durumun ortadan kalkmasından itibaren üç ay içinde ruhsat sahibi faaliyete geçmek zorundadır.

İkinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatı irad kaydedilerek en geç altı ay içinde faaliyete geçmesi tebliğ edilir. Verilen bu süre içerisinde faaliyete geçmemesi halinde işletme projesinde beyan edilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürleri ve 2840 sayılı Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yer alan süre kısıtlamaları uygulanmaz.

Sicilin teşkili ve özellikleri:

Madde 38 - Bütün maden hakları ve faaliyetleri ile ilgili teknik ve mali konuları havi maden sicili, yönetmelikte belirtildiği şekilde Genel Müdürlük tarafından tutulur.

Maden haklarının devir, intikal, haciz, rehin ve ipotek veya sona erme durumları bu sicile işlenir.

Maden sicili alenidir. İlgililer sicil kayıtlarının maden sicil memurlarından biri huzurunda gösterilmesini isteyebilir. Maden sicilindeki kayıtların bilinmediği iddia edilemez.

Madenler üzerine iktisap edilecek haklar tescil edilmedikçe hüküm ifade etmez.

Cevherlerin rehni:

Madde 39 - Madenlerden çıkarılan cevherler, arama ve işletme ruhsat sahibinin Genel Müdürlüğe yazılı müracaatları üzerine bildirildiği şahıslara kabzedilmeksizin rehnedilebilir. Bu durum maden siciline kaydedilir.

Bu kabil cevherlerin rehin süresi içinde satışı, rehin alan şahısların yazılı muafakatı ile mümkündür.

Rehinle ilgili sicil nasıl tutulacağı ve diğer işlemler, yönetmelikte belirtilir.

Haciz ve ihtiyati tedbir:

Madde 40 - Madenin işletilmesinde gerekli olan kuyular, ocaklar ve galeriler ile makineler, binalar, yer altında ve yer üstünde kullanılan her türlü nakil vasıtaları madenin çıkarılması, temizlenmesi, izabesi gibi cevherin kıymetlendirilmesine yarayan alet ve tesisler ve bir senelik işletme malzemesinin üzerine münferiden haciz veya ihtiyati tedbir konulamaz.

Ancak işletme hakkı ile bir bütün teşkil eden 1 inci fıkrada yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin tamamı veya çıkarılmış cevherlerle bu cevherlerin bakiyeleri ve cürufu üzerine haciz ve ihtiyati tedbir konulabilir. Üçüncü şahsın rehin hakları saklıdır.

Bir madenin tamamının icra yolu ile satışı 43 üncü maddede yazılı usule tabidir.

Haciz ve ihtiyati tedbir dolayısıyla madenin faaliyetine müdahale edilemeyeceği:

Madde 41 - Madenin tamamına veya çıkarılmış cevherlerle bakiye yığını ve cürufuna gerek haciz veya ihtiyati tedbir konulması ve gerekse bunların icraen satışına teşebbüs edilmesi hallerinde alacaklı veya icra dairesince madenin faaliyeti durdurulamayacağı gibi bu faaliyete müdahale de edilemez.

İpotek ve kapsamı:

Madde 42 - Maden işletme ruhsat sahibinin maden için yapmış olduğu borcunu veya ileride bu maksatla borçlanmasının temini için maden üzerinde bir veya müteaddit derece ve sırada ipotek tesis olunabilir.

İpotekli takyit edilmiş işletme ruhsatının alanlarında değişiklik olduğu takdirde mevcut ipotek, hiçbir muameleye tevessül edilmeden yeniden ita edilen ruhsat üzerinde de aynı şartlarla devam eder.

İşletme ruhsatı ile bir bütün teşkil eden 40 ıncı maddenin birinci fıkrasında yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin heyeti umumiyesi ipoteğin şümulüne girer.

Tesis olunacak ipotek ruhsat süresini geçemez.

İpotek alacaklısı, maden ön işletme ve işletme ruhsatı ile kül teşkil eden ve tapu sicilinde kayıtlı bulunan gayrimenkuller üzerinde, işletme ruhsat sahibinin tasarruflarına mani olmak için umumi hükümler dairesinde tapu siciline şerh verilmesini isteyebilir.

Maden işletme hakkının sona ermesi halinde ipoteğin hükmü 33 üncü maddenin birinci fıkrası şümulü dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzemeye inhisar eder.

Maden ipoteği sicil kütüğündeki ipotek kaydının terkinin ile sakıt olur.

İpoteğin paraya çevrilmesi:

Madde 43 - İpoteğin vadesi sonunda veya alacağın muacceliyet kesbetmiş olması halinde alacaklı alacağının tahsili için ipoteğin taalluk ettiği maden işletme ruhsatını genel hükümler dairesinde sattırabilir.

Maden işletme ruhsatını iktisap etmek isteyen talibin bu hakkın iktisabı için aranan kanuni şartları haiz olması lazımdır. Talip bu şartları haiz bulunduğunu, Bakanlıktan alacağı vesika ile ispat eder. İcra dairesi bu vesikayı ibraz etmiş olan talipler arasında satışı yapar.

Satışın neticesi icra dairesi tarafından Bakanlığa bildirilir. Keyfiyet madenin sicil kütüğüne şerh ve ipotek kaydı terkin edilir. Devir muamelesi bu surette tekemmül eder.

Şahsi mesuliyet:

Madde 44 - Maden ipoteğiyle temin edilen alacaktan dolayı maden işletme ruhsat sahibi şahsen de mesuldür.

İpotekle takyit edilmiş bir maden işletme ruhsatının ahara devri halinde, bu hakkı devreden borçluluk durumunda bir değişiklik husule gelmeyeceği gibi, alacağın teminatını teşkil eden ipotek de aynen baki kalır.

Ancak, maden işletme ruhsatını devralan şahıs ipotekle temin edilmiş olan borcu da şahsen kabul ve taahhüt ettiği ve alacaklı, keyfiyetin Bakanlıkça kendisine tebliğinden itibaren, bir yıl içinde hakkını evvelki borçluya karşı muhafaza eylediğini yazı ile bildirmediği takdirde işletme ruhsatını devreden evvelki borçlu borcundan kurtulur.

Medeni Kanunu atfı:

Madde 45 - Türk Medeni Kanununun ipoteğe ait hükümleri maden ipoteklerine de uygulanır.

İrtifak, intifa hakkı ve kamulaştırma:

Madde 46 - Maden arama dönemi içerisinde arama sahası özel mülkiyete konu gayrimenkul üzerinde kullanma amacına münhasır olmak üzere belli süreler için madenci, Bakanlığa müracaat ile irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi isteyebilir.

İrtifak ve/veya intifa hakkı karşılığı, Kamulaştırma Kanununa uygun olarak seçilecek bilirkişiler tarafından tespit edilir. (Değişik:15/6/2001-4683/4 md.) Arama süresi sonunda işletme talebi söz konusu olduğu takdirde tesis edilen irtifak ve/veya intifa hakkının süresi işletme süresini geçmemek kaydıyla uzatılabildiği gibi yeni irtifak ve/veya intifa hakkı talebinde de bulunulabilir.

Faaliyetler sırasında sahaya zarar verilmesi durumunda ruhsat sahibi adli merciler tarafından tespit edilecek tazminatı arazi sahibine ödemek ve sahayı kullanılabilir durumda terk etmekle yükümlüdür.

İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamaması ve işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğuna karar verilmesi halinde kamulaştırılır.

Kamulaştırma işlemleri 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya Hazine adına tescil edilip ruhsat hukuku devam ettiği sürece madencilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

Kamulaştırılan taşınmazın, maden işletme faaliyetleri için lüzum kalmadığının Bakanlıkça tespiti halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usul ve esaslara göre belirlenecek rayiç bedeli ödemek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz Hazineye kalır.

Tapu siciline konulan şerhler Bakanlığın müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra kira, ecrimisil alınmaz.

I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi için kamulaştırma hükümleri uygulanmaz.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmetleri ile ilgili haklar:

Madde 47.- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan, madencilik yapılabilecek bütün sahalarda, Kurumun yürüttüğü bir projeye bağlı olarak arama faaliyetlerinde bulunabilir. Üçüncü kişilere ait ruhsatlı alanlarda yaptıkları arama faaliyetleri sonucunda bulunduğu aynı grup madenler ile ilgili hiçbir hak talebinde bulunamaz. Bu alanlar içinde arama ruhsatını aldığı diğer grup madenler, ruhsat süresi sonunda Genel Müdürlük tarafından 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir. İşletme izin sınırları içerisindeki arama faaliyetleri ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri, bir rapor halinde Genel Müdürlüğe ve talebi halinde ruhsat sahibine verebilir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bu Kanun hükümlerine göre arama ruhsatı alarak bulunduğu madenler için 15 inci maddeye göre buluculuk hakkını kazanır. Arama ruhsat süresi sonuna kadar Genel Müdürlüğe devredilen bu ruhsatlar 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından arama ve araştırma faaliyetlerinde bulunmak üzere memuriyet mahalli dışında görevlendirilen personele Harcırah Kanununun 50 nci maddesi ile ilişkilendirilmeksizin, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı tutarında, Harcırah Kanunu hükümlerine göre gündelik ödenir. Bu şekilde görevlendirilen personele Harcırah Kanununun 50 nci maddesine göre ayrıca bir ödeme yapılmaz. Yapılacak söz konusu ödeme tutarının yarısı, Kurumun ücretli işlerinden sağladığı gelirlerden karşılanır.

Yeminli teknik büroların kuruluşu, yetki alanları ve sorumlulukları:

Madde 48 - (İptal: Ana. Mah. 24/12/1986 tarih ve E. 1985/20, K. 1986/30 sayılı Kararı ile.)

Madde 49 - 2840 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce bulunmuş ve sonra bulunacak bor madenlerinin aranması ve işletilmesi 2840 sayılı Kanun hükümlerine tâbidir.

Bunların ihracatına ait usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Madde 50 - Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra toryum ve uranyum madenlerinin aranması ve işletilmesi bu Kanun hükümlerine tabidir.

Üretilen cevher Devlete veya Bakanlar Kurulunca tespit edilecek yerlere satılır.

Kaldırılan hükümler:

Madde 51 - 6309 sayılı Maden Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Maden Dairesi:

Madde 52 - Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip 6 ay zarfında Maden Dairesi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca, teknik ve idari bakımdan ihtiyacı kafi kadro ile teçhiz edilir.

Ek Madde 1.- 3867 sayılı Ereğli Kömür Havzasındaki Ocakların Devletçe İşletirilmesi Hakkında Kanun ile Devletçe işletirilmesi kararlaştırılan Ereğli Kömür Havzasındaki madencilik faaliyetleri bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Ruhsat süresi bu Kanunla getirilen süre sınırlamasına tâbi değildir.

Sınırları Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürlerini işletmeye ve hukuku uhdesinde kalmak şartıyla işletirmeye Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilidir.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü için kamu tarafından yürütülecek faaliyetler bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen hükümler ile bu Kanunun hak düşürücü ve malî hükümlerine tâbi değildir. Teminat ve Devlet hakkından muaftır. Ancak taşkömüründen özel idare payı, diğer madenler için yürütülen faaliyetlerden de Devlet hakkı ve özel idare payı alınır.

3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun ile maden işletmeciliğine tanınan haklar, Ereğli Kömür Havzası içerisindeki taşkömürü madenciliği için geçerlidir.

Ereğli Kömür Havzasının imtiyaz alanının Bakanlar Kurulu kararıyla küçültülmesi sonucu serbest kalan alanlar, koordinatları Genel Müdürlükçe belirlenerek bu Kanunun 30 uncu maddesine göre ihale edilir.

Ek Madde 2.- Bakanlık, Genel Müdürlüğün bu Kanunda belirtilen yetkilerinden uygun gördüklerini valiliklere verebilir.

Ek Madde 3.- Kömür ve petrokok ithalatı ile ilgili usul ve esaslar Çevre ve Orman Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Bakanlıkça müştereken düzenlenir. Bakanlar Kurulu kararı ile maden ve petrokok ithalatından, gümrük resmine esas bedelin % 2'sine kadar ek ödeme alınabilir.

Ek Madde 4.- Maden Kanununun uygulanması ile ilgili eylem ve işlemler nedeni ile İdareye karşı açılan davaları, İdare ruhsat sahiplerine bildirir. Ruhsat sahipleri İdarenin yanında davaya katılabilir.

Ek Madde 5.- Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (III) sayılı cetvelin "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü" ile ilgili bölümünden çıkarılmış ve Maden İşleri Genel Müdürlüğünde kullanılmak üzere bu Kanuna ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı" ile ilgili bölümüne eklenmiştir.

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir nedenle hükümden düşmüş bütün GMD (Genel maden dosyası), AR (Arama ruhsatı), İT (İlk tetkik), PRT (Proje tetkik), İR (İşletme ruhsatı), İİ (İşletme imtiyazı) safhasındaki ruhsatlar paftalardan silinerek sınırlarına bakılmaksızın otomatik olarak aramalara açılır.

Bu hüküm Osmanlı İmparatorluğu zamanındaki mekşuf madenlere ait ruhsatlar için de geçerlidir.

Müracaatlar Geçici 5 inci maddeye göre ilan edilen günden başlayıp ilk hafta yapılacak müracaatların tamamı aynı gün yapılmış kabul edilecektir. Aramalara açılan sahaların Bakanlıkça onaylanmış listeleri ise müracaat kabul tarihinden bir ay önce ilgili dairede asılarak bütün madencilere açık tutulacaktır.

Aynı sahaya aynı anda birden fazla müracaat var ise bunlardan açık artırma şeklinde, (Değişik ibare: 21/2/2001 - 4629/6 md.) en yüksek bedeli ödemeyi taahhüt eden ruhsat almaya hak kazanacaktır. Bu bedeller bütçeye özel gelir yazılır.

İşletme ruhsatı ve işletme imtiyazı olan sahaların buluculuk hakkı saklıdır.

Geçici Madde 2 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan GMD, AR, İT, PRT, İR, İİ safhasındaki bütün ruhsatlar 6309 sayılı Maden Kanununda hangi madenler için verilmişse yalnız o madenlere mahsus olmak üzere kaldıkları yerden bu Kanun hükümlerine göre devam ederler.

GMD safhasındaki müracaatlar bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 5 ay içerisinde ilgili daireye müracaat ederek hak sağladıkları alana tekabül eden teminatlarını kanun gereği yatırmadıkları takdirde müracaatları iptal olur.

Ruhsat süresi bitimine sekiz aydan az zaman kalmış, AR, İT, PRT safhasındaki ruhsatlar Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içerisinde gerekli teminat ve harçlarını yatırarak Yönetmelikte belirtildiği şekilde arama faaliyet raporlarını, ön işletme projesini veya işletme projesini vererek, ön işletme ya da işletme ruhsatı talebinde bulunmakla yükümlüdür.

Bu ruhsat sahipleri, ruhsat alanını ilgili daireye müracaatla bir defaya mahsus olmak üzere küçülterek işletme sınırları dahilinde girebilir.

Sahada ruhsat sahibinin bulunduğu ve bunu faaliyet raporları ile tespit ve beyan ettiği başka madenler mevcut ve bu madenlere

o sahada verilmiş yürürlükte bulunan başka haklar yok ise, proje verilmesi suretiyle o madenler için de ön işletme veya işletme ruhsatı şümulüne alınma hakkı doğar.

Yürürlükteki işletme ruhsatları ve işletme imtiyaz sahipleri projelerini sekiz ay içinde bu Kanunda belirtilen şartlara uygun şekilde tadil etmekle yükümlüdür. Ayrıca, faaliyet raporlarını, bilançosunu Yönetmelikte belirtildiği şekilde tanzim etmek ve Devlet hakkı, varsa buluculuk hakkı, teminat ve harçlarını bu Kanun hükümlerine göre ödemek zorundadır. Ancak ödemelerin mükerrer olanları borçtan mahsup edilir.

Süresi içinde tadilat yapmayan, vecibelerini yerine getirmeyen ruhsatlar feshedilir.

Yanıltıcı, eksik, yanlış beyanda bulunanlar hakkında 10 uncu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde gereği feshedilen ruhsatlarla ilgili alanlar, başka ruhsat yok ise otomatik olarak aramalara açılır.

O ruhsat sahasında değişik kişilere ait başka ruhsat alanları varsa ruhsat sahipleri de aralarında anlaşamazlarsa en büyük hibeyi yapan, o madenin kendi ruhsatı içinde kalan kısmının, ruhsat şümulüne alınmasına hak kazanır. Teklif ruhsat sahiplerinin anında ilgili dairede karşılıklı beyanı ve açık artırma şeklinde yapılır.

Geçici Madde 3 - 6309 sayılı Maden Kanunu gereğince arza tatbik için ruhsat sahipleri tarafından yatırılmış olan masraf avansları bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla bütçeye aktarılır.

Geçici Madde 4 - (Mülga: 12/6/1987 - 3382/2 md.)

Geçici Madde 5 - Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay süre ile hiçbir maden arama ruhsatı müracaatı kabul edilmeyecektir.

Geçici Madde 6 - Vilayetler bu Kanunla ilgili işlemleri yürütebilecek şekilde gerekli doküman ve ekipmanla teçhiz edilinceye kadar maden hak ve müracaatları Ankara'daki ilgili daireye yapılır.

Geçici Madde 7 - 2840 sayılı Kanunun geçici maddesinde yer alan bor tuzları sahalarında eski ruhsat sahipleri tarafından çıkarılmış cevher, bakiye yığınları, cüruf stokları ve pasalar üzerinde bunları çıkaranların her türlü hakları için belirtilen 18 aylık pasa değerlendirme süresi 1986 Aralık ayı sonu olarak değiştirilmiş ve hakları ihya edilmiştir. Adı geçen malzemelerin nakliyeleri, ödenecek Devlet hakkı ile yapılacak beyanlar bu Kanun hükümlerine tabidir.

Geçici Madde 8 - (Ek: 12/6/1987 - 3382/3 md.) 3213 sayılı Maden Kanununun yayımı tarihinden bu Kanunun yürürlük tarihine kadar Taşocakları Nizamnamesine göre aldıkları ruhsatları Maden Kanunu kapsamına intibak ettirenler, müktesep hak olarak Maden Kanunu kapsamında kalabilir. 3213 sayılı Kanun kapsamından çıkmak isteyenlerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Maden Sicilinden silinmek üzere müracaat etmeleri gereklidir. Sicilden silinen haklar Taşocakları Nizamnamesi hükümlerine göre işleme tabi tutularak yürütülür.

3213 sayılı Maden Kanununun kapsamına alınması için intibak yaptırmamış olan ve Taşocakları Nizamnamesine göre verilen ruhsatların 15/6/1985'den itibaren her türlü temdit ve ruhsat verme işlemlerinin ise Taşocakları Nizamnamesine göre yürütülmesine il özel idareleri yetkilidir.

Geçici Madde 9-(Ek:15/6/2001-4683/5 md.) Tekel Genel Müdürlüğü uhdesinde bulunan tuz işletme hakları Tekel Genel Müdürlüğü adına, bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 3078 sayılı Tuz Kanunu ve ilgili Tüzük uyarınca verilmiş veya uzatma talebinde bulunmuş tuz işletme izinleri hak sahipleri adına, işletme izni müracaatları müracaat sahibi adına intibak ettirilir. Yukarıdaki fıkrada belirtilen hak sahipleri bu Kanunun uygulamasına dair Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde harç ve teminatlarını yatırarak ve işletme projesi vererek ilgili Daireye müracaat ettikleri takdirde işletme ruhsatı almaya hak kazanırlar. Tuz Kanununa göre yatırılmış yıllık harçlar mükerrerliği önlemek için intibaktan sonra maden yıllık harçları ile mahsup edilir. Süresi içinde intibak için başvuruda bulunulmayan haklar iptal edilir ve 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir. İntibakların yapılmasına dair esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 10-(Ek:15/6/2001-4683/5 md.) Kaya tuzu ruhsatlarının intibakının yapılacağı alanda maden veya göl suyu ruhsatları mevcut ise intibak, sadece tuz işletme hakkına sahip olmak kaydıyla, söz konusu ruhsat üzerine gelecek şekilde yapılır.

Geçici Madde 11-(Ek:15/6/2001-4683/5 md.) Bu Kanunun uygulamasına ilişkin esas ve usulleri belirtmek üzere Kanunun yayım tarihinden itibaren altı ay içinde bir yönetmelik çıkarılır.

Geçici Madde 12- Elektronik posta ile yapılacak müracaatların başlama tarihi Genel Müdürlükçe ilân edilir.

Yürürlük:

Madde 53 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 54 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5177 SAYILI KANUN

MADDE 26.- 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Korunması gerekli taşınmaz kùltür ve tabiat varlıklarının ve doğal sit alanlarının tespiti, Kùltür ve Turizm Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılır.

MADDE 27.- Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun değişik 53 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

(10) Maden İşleri Genel Müdürü veya Yardımcısı,

(11) Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü veya Yardımcısı.

MADDE 28.- 9.8.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Petrol, jeotermal kaynak ve maden arama faaliyetleri, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) kapsamı dışındadır.

Madenlerin işletilmesi ile ilgili hususlar Maden Kanununun 7 nci maddesine göre yürütülür.

MADDE 29.- 9.8.1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Milli park karakterine sahip olduğu tespit edilen alanlar, Millî Savunma Bakanlığının olumlu görüşü, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Kùltür ve Turizm Bakanlığı ile diğer ilgili bakanlıkların da görüşü alınarak, Çevre ve Orman Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile milli park olarak belirlenir.

MADDE 30.- 23.7.1995 tarihli ve 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu Kanun kapsamında izin verilen alanlarda petrol ve maden arama ve işletme faaliyetleri, bu alanlarda yapılan masrafların ruhsat sahibince tazmin edilmesi şartıyla Orman Kanununun 16 ncı maddesine göre yapılır.

MADDE 31.- Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununun 15 inci maddesinin (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

e) Bu Kanun hükmüne göre tahsis edilen sahada halen petrol ve madencilik faaliyeti yapılmakta ise bu faaliyetin izin süresinin bitimine kadar, ruhsat süresinin uzatılması halinde de bu süre bitimine kadar bu sahalarda ormansız alan statüsü uygulanır.

MADDE 32.- 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler ile içme suyu alınan havzaların korunması için gereken tedbir ve düzenlemeler, 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri çerçevesinde Çevre ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınarak Genel Müdürlükçe çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

MADDE 33.- 26.5.1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 97 nci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0,2'si nispetinde belediye payı ayrılır.

Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir.

MADDE 34.- 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Devlet ormanları hudutları içerisinde maden aranması ve işletilmesi, Maden Kanununun 7 nci maddesinde belirtilen şartlara uyularak, ruhsat grubu gözetilmeksizin yapılır. Orman hudutları içinde alınan muvafakat süresi, temdit dahil işletme ruhsat süresi

sonuna kadar devam eder. Ayrıca madencilik faaliyetleri için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve alt yapı tesislerine fon bedelleri hariç olmak üzere orman mevzuatı hükümlerine göre bedeli alınarak izin verilir.

Madencilik faaliyetlerinin ve faaliyetlerle ilgili her türlü yer, yol, bina ile tesislerin hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya özel ormanlarda yapılmak istenmesi halinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, kullanım süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir.

MADDE 35.- 4.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun değişik 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Başkası adına tapulu, sahihsiz ve/veya zilyedi tarafından iktisap edilmemiş yerin kamulaştırmasında binaların asgarî levazım bedeli, ağaçların ise 11 inci madde çerçevesinde takdir olunan bedeli zilyedine ödenir.

MADDE 36.- 13.12.1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin yeniden düzenlenen 13 üncü maddesinin değişik (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı ayrı hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak,

MADDE 37.- Maden Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki "ilgili dairenin" ibaresi "Genel Müdürlüğün", 38 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "ilgili daire" ibaresi "Genel Müdürlük" ve 39 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki "ilgili daireye" ibaresi "Genel Müdürlüğe" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 38.- a) 6.6.1901 tarihli Taşocakları Nizamnamesi,

b) 15.2.1956 tarihli ve 6664 sayılı Taşocakları Muameleatının Tedviri ve Varidatının Tahsilinin Vilayet Hususi İdarelerine Ait Olduğu Hakkında Kanun,

c) Maden Kanununun 8 inci maddesi, 18 inci maddesinin ikinci cümlesi, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26 ve 28 inci maddeleri,

d) Maden Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ihbar" ibaresi ile "ön işletme ruhsatı" ibaresi; 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında, 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında ve 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ön işletme" ibaresi; 42 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkraları ile 43 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "ön işletme ve" ibaresi; 44 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "ön işletme veya" ibaresi;

Yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay süre ile I.Grup (a) bendi madenler için işletme ruhsatı müracaatı ile dokuz ay süre ile I.Grup (b) bendi madenler için işletme ruhsatı, II.Grup, III.Grup ve IV.Grup madenler için arama ruhsatı, V.Grup madenler için sertifika müracaatları kabul edilmez. Maden Kanununun bu Kanun ile değişik 14 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen, kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi yapıların inşasında kullanılacak hammadde izinlerinin alınması bu kısıtlamaya tâbi değildir. Bu süre sonunda ilk hafta yapılan müracaatlar aynı anda yapılmış kabul edilir ve öncelik sıralaması kur'a ile belirlenir. İlk hafta içerisinde yapılan müracaatlardan işletme ruhsat harcı kadar müracaat harcı alınır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş;

a) Mermer arama ruhsatları bir yıl uzatılır. Maden arama ruhsatlarında ise talep halinde süre beş yıla tamamlanır.

b) Ön işletme ruhsatları süresi sonuna kadar devam eder. Bu süre içinde arama ruhsatı hukuku hükümleri uygulanır.

c) Arama ruhsat süresi bitmiş olup ön işletme ruhsat talebinde bulunulan sahaların harç ve teminatlarının üç ay içinde yatırılması halinde mermer ruhsatları için bir yıl, maden ruhsatları için iki yıl süreli arama ruhsatı verilir. Süresi içinde harç ve teminatları tam olarak yatırılıp müracaatta bulunulmayan haklar iptal edilir.

d) İşletme ruhsat talepli sahaların işlemleri, talep tarihindeki kanun hükümlerine göre yürütülür.

e) Dolomit işletme izin alanları Maden İşleri Genel Müdürlüğünce incelenerek belirlenecek görünür ve muhtemel rezerv alanlarına II. Grup ruhsat verilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ihale edilmek üzere ilân edilen sahaların ihale işlemleri, ilân tarihindeki yönetmelik hükümlerine göre yapılır. Bu ihalelerden alınan ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tâbi değildir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş ruhsatlar, Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde

belirtilen alan sınırlamasına tâbi değildir.

Bu Kanun uyarınca çıkarılacak Maden Kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ruhsat sahibinin talebi ile bir defaya mahsus olmak üzere işletme ruhsat alanı rezerv kaybına neden olmayacak şekilde, ekonomik olarak ayrı işletilmesinin imkân dahilinde olması ve Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından da uygun bulunması halinde, en fazla dört ayrı ruhsata bağlanabilir.

Bor tuzu ruhsat sahalarının rezervi (görünür+muhtemel) bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren beş yıl içerisinde ilgili kamu kuruluşu tarafından belirlenir ve bu alanlar üzerine aynı grup ruhsat verilmez. Bu ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tâbi değildir.

Bor tuzu ruhsatlarını işletmekle görevli kamu kuruluşunca, sahalarında yapılacak arama çalışmalarından sonra terk edilen veya taksir edilen alanlar, sicil kayıtlarına işlenerek Maden Kanununun ilgili maddelerine göre 2000 hektarı geçmeyecek alanlar şeklinde ihale edilir. Daha sonra bu alanlarda bulunacak bor tuzu rezervleri ile ilgili hakların kullanımı ilgili kamu kuruluşuna aittir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş işletme ruhsat sahalarında, yürürlük tarihinden itibaren, mermer ruhsat sahalarında üç yıl, maden ruhsat sahalarında ise beş yıl içerisinde ruhsat sahipleri sahalarındaki rezerv alanlarını (görünür+muhtemel) belirleyerek Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır. Bu süreler sonunda görünür ve muhtemel rezerv alanı olarak belirlenmeyen alanlar taksir edilir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş işletme ruhsatları, bu Kanunla kapsama alınan madenler için hak sağlamaz. Mevcut ruhsatın talep edilen ruhsat grubu alanına taksir edilmesi, talep edilen alanda aynı gruba ait başka bir ruhsat bulunmaması ve aynı alan içinde öncelik hakkı olan diğer grup ruhsat alanlarındaki faaliyetlere engel olmaması şartı ile, bu Kanunla kapsama alınan madenler için arama ve ön işletme ruhsatları hak sağlar. Bu şekilde hak sağlayan I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsatları da Genel Müdürlük tarafından verilir.

Ruhsatlı ve ruhsat talepli sahaların bu Kanun ile ilgili işlemlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanun ile Maden Kanunu kapsamına alınan madenler için Taşocakları Nizamnamesine göre verilmiş yürüyen ruhsatların intibakı yapılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarı ile Taşocakları Nizamnamesine göre süresi içinde temdit talebinde bulunmuş ruhsatlar ile ruhsat almak üzere yapılan yeni müracaatlar, il özel idarelerince müracaat tarihinde yürürlükte olan Taşocakları Nizamnamesine göre sonuçlandırılarak uygun görülenler ruhsatlandırılır.

Valilikler, il sınırları içindeki taşocağı ruhsatlarını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde, hak sahibi, sınır koordinatları, cinsi, süresi, ruhsat alanı, mülkiyet durumu ve diğer bilgileri ile birlikte Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

Ruhsat sahipleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde harç ve teminatını yatırarak; I. Grup (a) bendi madenler için faaliyet alanının koordinatları ile il özel idarelerine, diğer grup madenler için işletme projesi ile Maden İşleri Genel Müdürlüğüne müracaat ederek Maden Kanununa intibak yaptırmak zorundadır.

Taşocağı ruhsatlarının faaliyet koordinatları ile ruhsat koordinatlarında farklılık olması durumunda, valiliklerin görüşü alınarak intibak yapılır.

Çimento, kireç fabrikası veya asfalt üretim tesisinden herhangi birine sahip olan taşocağı ruhsat sahipleri, bu Kanuna intibaklarında mevcut taşocağı intibak alanlarını bir defaya mahsus olmak üzere azami 50 hektarı geçmeyecek şekilde genişletme talebinde bulunabilir. Genişletme talebinde bulunulan alanda maden veya mermer ruhsatı bulunmaması halinde, genişletme elli hektarı geçmeyecek şekilde Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülecek alan kadar yapılır.

Süresinde intibakı yaptırılmayan ruhsatlar iptal edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ruhsat sahipleri tarafından yatırılan yolluk avansları, genel bütçeye özel gelir ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir.

GEÇİCİ MADDE 4.- Jeotermal kaynaklar ve mineralli sularla ilgili yeni bir yasal düzenleme yapılıncaya kadar bu kaynaklara ilişkin faaliyet izni verilmeden önce Maden İşleri Genel Müdürlüğünün uygun görüşünün alınması zorunludur. Talepler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne incelettilir. Uygun bulunmayan faaliyetlere izin verilmez.

Jeotermal kaynaklar ve mineral suların bulunduğu yerlerde; bu kaynakların işletilmesi ve değerlendirilmesine yönelik tesisler için ihtiyaç duyulan araziler, çevresinde bulunan arazilere zarar vermeyecek tedbirlerin alınması şartıyla, kullanım şekline ve niteliğine ve vafına bakılmaksızın bu amaçla kullanılmak üzere tahsis edilir.

Jeotermal kaynak ve mineralli su sahalarında kaynak koruma alanlarının belirlenmesi zorunlu olup, bu alanlara ilişkin öngörülen tedbirlerin uygunluğu ve denetlenmesi Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılan incelemeler sonucunda, faaliyetlerin bilim ve tekniğine, kaynağın ve çevrenin korunmasına ve koruma alanları için öngörülen tedbirlere uygun yürütülmediğinin tespiti halinde, alınacak tedbirler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir. İlgili kişi, kurum ve kuruluşlar bu tedbirleri yerine getirmekle yükümlüdür. Aksi takdirde faaliyetlere izin verilmez.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün almış olduğu buluculuk hakları saklıdır. Ayrıca Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü yatırım programları çerçevesinde yaptığı çalışmalar ile kaynak varlığını ortaya çıkardığı alanların veya sondaj ile elde ettiği akışkanın bulucusu olarak tescil edilir.

GEÇİCİ MADDE 5.- 26.3.1322 tarihli mülga Maadin Nizamnamesi veya 17.6.1942 tarihli ve 4268 sayılı Madenlerin Aranma ve İşletilmesi Hakkında Kanun hükümleri gereğince içmece, maden suları, ılıca ve kaplıcalara verilmiş işletme imtiyazı süreleri, imtiyaz sahibince bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde temdit projesi verilerek temdit talebinde bulunulması halinde projenin niteliğine göre Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yirmi yıla kadar uzatılabilir. Devlet hakkı olarak yıllık cironun % 1'i alınır. Ayrıca geçmiş yıllara ait temettü hissesine mahsup edilmek üzere ilk yılki cironun % 10'u da Devlet hakkı olarak alınır.

GEÇİCİ MADDE 6.- 4683 sayılı Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına ve Tuz Kanununun Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanunun yürürlük tarihi olan 26.6.2001 tarihinden önce, tuz işletme izni için müracaat edilmiş, ihalesi yapılmakla birlikte, TEKEL Yönetim Kurulu tarafından ihalesi onaylanmamış tuzlalarla ilgili ihaleler onanmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 7.- 10.6.1983 tarihli ve 2840 sayılı Kanunun eki listedeki demir ruhsatları 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilir.

GEÇİCİ MADDE 8.- Bu Kanunun uygulamasına ilişkin tüm yönetmelikler Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içinde çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 39.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 40.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.